

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

[Підпис] / Остапець Ю.О. /

« 28 » серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Політологія
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Ужгород – 2024

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		3
Кількість модулів – 1	Семестр:	
		5
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – самостійної роботи студента – 78	Лекції:	
		8
	Практичні (семінарські):	
		4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
		78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія конфлікту» є сформувати у студентів нові знання з актуальних проблем психології конфліктних ситуацій - психологічні проблеми конфліктів, їх функції, види і місце в житті особистості, особливості їх виникнення та вирішення

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК08. Здатність працювати у міжнародному контексті.

СК02 Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК10. Здатність аналізувати проблеми у сфері національної безпеки, здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах.

СК11. Здатність розробляти механізми протистояння політичним ризикам, упереджувати виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічному середовищі.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Психологія конфлікту» є опанування таких навчальних дисциплін (ОК) освітньої програми (ОП):

ОК12 Політична ідеологія та політична психологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Політологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.	РН03
Мати навички професійної комунікації.	РН04
Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.	РН09
Знати теоретичні, методологічні та практичні аспекти здійснення аналізу соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах.	РН17
Уміти розробляти комплексні заходи, пропозиції та рекомендації з метою упередження виникнення конфліктних ситуацій у поліетнічних регіонах.	РН18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Психологія конфлікту»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти застосовувати психічне мислення для розуміння закономірності та особливостей розвитку і функціонування політичних явищ в контексті професійних завдань.	РН03
Здійснювати комунікацію з всіма суб'єктами політичних та соціальних конфліктів з метою подальшого та найшвидшого їх врегулювання та прийняття конструктивних рішень	РН04
Пропонувати вирішення конфліктних ситуацій виходячи з особливостей культурного середовища, суб'єктів конфлікту, та різноманітності конфліктних ситуацій	РН09
Толерантно ставитися до суб'єктів конфлікту враховуючи культуральні чи будь-які інші соціально-політичні відмінності між суб'єктами політичної взаємодії у прикордонних регіонах, бути активним учасником взаємодії під час вирішення конфлікту	РН17
Демонструвати лідерські якості і готовність взаємодіяти з командою для вирішення конфліктних ситуацій під час професійної діяльності	РН18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: екзамен, модульна контрольна робота у письмовій формі, презентація, доповідь.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна (лабораторні заняття: (підготовка доповідей з подальшим захистом та відповідей на проблемні питання на лабораторних заняттях)).

Форма модульного контролю: письмова (модульна контрольна робота у вигляді відповідей на питання різного рівня складності).

Форма підсумкового семестрового контролю: усна (залік).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (заочна форма) (модуль 1,2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	-	100
25	25	25	25		

T1, T2 ... – теми

T5, T6 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни (заочна форма)

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	2	50
Доповідь	2	25
Презентація	1	25
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота оцінюється у межах 50 балів.

Модульна контрольна робота складається із трьох рівнів складності. Завдання першого рівня сприяє більш глибокому і осмисленому засвоєнню програмного матеріалу та спрямовані на розвиток навичок вільного оперування психологічними знаннями. Завдання другого рівня покликане оцінити знання з тематичної проблематики, яка обговорювалася на практичних заняттях. Завдання третього рівня має творчо-аналітичний характер.

В цілому оцінка 41-50 виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу.

Оцінка 31-40 виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу

Оцінка 21-30 виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог.

Оцінка 11-20 виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки.

Оцінка 6-10 виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки.

Оцінка 1-5 виставляється студенту, який виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка 0 виставляється студенту, який має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Бали	Критерії оцінювання
F	Студентом дана неправильна відповідь на запитання. Він ухилився від аргументації, виявив незадовільні знання понятійного апарату, спеціальної літератури або взагалі нічого не відповів Практично не знає психолого-педагогічної термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь.
FX	Має уяву про психолого-педагогічну термінологію. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок на які не звертає уваги.
E	Студентом в цілому дана правильна відповідь на поставлене запитання. Проте він не зміг переконливо аргументувати її, помилився у використанні понятійного апарату, виявив низький рівень знання відповідних літературних першоджерел. Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні психолого-педагогічні терміни. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань в вирішенні практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки які при допомозі здатен виправити. Повністю відсутнє знайомство з інформацією що викладена в додатковій літературі.

D	Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою та довідниковою літературою. Епізодичне знайомство з періодичними психолого-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отриманні при вивченні інших дисциплін.
C	На основі оволодіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатен контролювати свою діяльність. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі. Знайомий з психолого-педагогічними періодичними виданнями поточного року.
B	Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно примінити у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної літератури з предмету. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі стану навчально-виховного процесу в університеті.
A	Студентом дана правильна і вичерпна відповідь на поставлене запитання. При цьому виявлено високий рівень володіння понятійним апаратом, знання першоджерел. На основі досконалого знання матеріалу предмету студент набуті знання, вміння та навички використовує при рішенні нестандартних задач. Вільно використовує міжпредметні зв'язки, орієнтується у періодичній та монографічній літературі з предмету. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи психології конфліктів

Тема 1. Конфлікт: загальні та особливі характеристики.

Наукові погляди на конфлікт. Конфлікт у житті людини. Предмет і об'єкт конфліктології. Поняття конфлікту. Протиріччя як обов'язків атрибут конфлікту. Співвідношення понять «конфлікт» та «конфліктна ситуація». Врахування психологом об'єктивних і суб'єктивних факторів перетворення конфліктної ситуації у конфлікт. Сумісність конфлікту та його характерні ознаки прояву. Емоційний, когнітивний, поведінковий, комунікативний, регулятивний аспекти (рівні) прояву конфлікту. Структура конфлікту і структурні компоненти конфлікту, аналіз яких повинен бути зроблений психологом: учасники взаємодії, інцидент, предмет конфлікту, цілі, мотиви опонентів, вирішення конфлікту. Основні завдання та цілі конфлікту.

Тема 2. Динаміка конфлікту. Форми, результати і критерії завершення конфліктів.

Основні етапи і періоди конфлікту. Етапи латентного періоду: виникнення об'єктивної проблемної ситуації, усвідомлення об'єктивної проблемної ситуації суб'єктами соціальної взаємодії, спроби сторін розв'язати об'єктивну проблемну ситуацію неконфліктними способами, виникнення перед конфліктною ситуацією. Інцидент, мотив конфлікту (роль слів, жестів, міміки, інтонації). Ескалація конфлікту і її основні ознаки (звуження когнітивної сфери у поведінці і діяльності, витіснення адекватного сприйняття іншого образом ворога, зростання емоційної напруги, перехід від аргументів до претензій і особистісних випадків, застосування насильства, втрата первісного предмета розбіжностей, розширення кордонів конфлікту, збільшення кількості учасників). Регресія свідомої сфери психіки. Основні форми (згасання, урегулювання, усунення, переростання в інший конфлікт) завершення конфлікту. Умови і фактори продуктивного завершення конфліктів.

Тема 3. Типологія і класифікація конфліктів. Причини і наслідки.

Загальна типологія конфліктів. Класифікація по А.І. Шипілову і С.М. Ємельянову. Класифікація причин виникнення конфліктів. Класифікація і характерні особливості конфліктів: за особливостями прояву (прихований, відкритий, випадковий, «невірно прописаний»); за структурою службової субординації (горизонтальні і вертикальні); за результатом (конструктивні і деструктивні); за складом і кількістю конфліктуючих (внутрішньо особистісні, міжособистісні, особистісно - групові, міжгрупові). Об'єктивні (соціально - психологічні - особистісні) конфлікти. Позитивні і негативні наслідки конфліктів. Інформаційна, інтегративна, об'єднуювальна функції конфлікту. Конфлікт як форма розв'язання суперечностей, процес який інтенсифікує і стимулює групову творчість. Пізнавальна функція конфлікту. Дестабілізуюча і дезорганізуюча функція конфліктів. Використання насильницьких методів розв'язання конфліктів.

Тема 4. Внутрішньо особистісний конфлікт. Стилі поведінки особистості в конфлікті. Діяльність психолога по їх оптимізації.

Поняття та види внутрішньо особистісного конфлікту. Внутрішньо особистісний конфлікт як зіткнення протилежних мотивів, потреб, інтересів у однієї і тієї ж людини. Конструктивно - деструктивна функція конфлікту в розвитку особистості. Внутрішньо особистісний конфлікт як джерело розвитку самосвідомості і як умова прояву неврозів. Відмінності від інших видів конфліктів. Переживання як основа внутрішньо особистісних конфліктів. Генезис внутрішньо особистісних конфліктів (умови особистісні і ситуативні). Конфліктні ситуації, що призводять до внутрішньо особистісних конфліктів (по К. Левіну) - наближення - наближення, уникання - уникання, наближення - уникання. Відчуття страху за власне життя, відчуття образи, помсти, заздрості, як причини внутрішньо особистісних конфліктів. Методи

виявлення внутрішньо особистісних конфліктів та їх використання в практичній роботі психолога. Поняття захисних механізмів та їх характеристика: раціоналізація, регресія, витіснення, ідентифікація, інтелектуалізація, заміщення, сублімація. Використання психологом механізмів психологічного захисту для розробки шляхів вирішення внутрішньо особистісних конфліктів клієнта. Шляхи вирішення внутрішньо особистісних конфліктів: раціональний та ірраціональний. Типологічні особливості реагування особистості на конфлікт. Типологія конфліктних особистостей. Наслідки внутрішньо особистісних конфліктів.

Модуль 2. Прикладні проблеми психології конфліктів

Тема 5. Міжособистісні конфлікти: аналіз, попередження, вирішення конфліктів. Конфлікти в організаціях.

Конфліктна протидія і види міжособистісних конфліктів. Незадоволеність потреб як джерело конфліктної протидії. Вплив темпераменту на вірогідність виникнення конфлікту. Протириччя офіційного і соціометричного статусу особистості в групі як фактор виникнення міжособистісного конфлікту. Причини виникнення міжособистісних конфліктів: соціально - політичні, соціально - професійні, соціально - психологічні. Неспівпадання ціннісних орієнтацій як причина міжособистісних конфліктів. Конструктивна і деструктивна функція міжособистісних конфліктів. Стадії стратегії і тактики протидії у міжособистісних конфліктах. Надання допомоги психологом опонентам в осмисленні конфлікту як першого етапу його вирішення, аналіз конфліктної ситуації, вибір оптимального стилю взаємодії опонентів, обговорення результатів застосування обраного стилю взаємодії опонентів, обговорення результатів застосування обраного стилю, визначення рівня задоволення потреб, інтересів учасників конфлікту, їх задоволення на стадії його завершення. Типи конфліктів в організаціях. Сутність і значення процесів профілактики та запобігання виникненню конфліктів. Знання емоційної напруги у відносинах і спілкуванні, оптимізація відношення до опонента, перебудова системи міжособистісних відносин. Емпатія, рефлексія, толерантність і подолання міжособистісних конфліктів.

Тема 6. Сімейні конфлікти. Психологічна допомога в їх попередженні та вирішенні.

Функції сім'ї в сучасному суспільстві: сімейні ролі. Типологія причин сімейних конфліктів, як відображення сімейних функцій. Типологія конфліктних сімейних відносин: «спокійна сім'я», «вулканічна сім'я», «сім'я - будинок відпочинку», «сім'я - фортеця», «сім'я - третій зайвий», «сім'я маскарад». Причини сімейних конфліктів: психологічний аналіз (незадоволення сексуальних потреб одного з подружжя, незадоволення потреби когось з членів родини у цінності свого Я); незадоволення потреби подружжя у позитивних емоціях (відсутність уваги, пестощів, ніжності, турботи і т. д.); адиктивна поведінка (наявність залежності, алкоголізм, наркоманія); протилежність поглядів подружжя на побут, гроші та участь членів сім'ї у їх добуванні. Аналіз психологом загальних факторів та конкретних умов виникнення сімейних конфліктів (люди, які вступають у шлюб не готові до цього; відсутність або низький рівень розвитку у подружжя ціннісних, моральних якостей потрібних для сімейного життя; наявність конфліктних рис характеру: агресивність, авторитаризм, низька психосексуальна культура подружжя). Наслідки сімейних конфліктів. Робота психолога по виявленню причин, по попередженню і вирішенню сімейних конфліктів.

Тема 7. Конфлікти в педагогічній діяльності: аналіз, попередження, вирішення.

Педагогічний процес, як організоване спілкування між вчителями (викладачами) та учнями (студентами). Основні типи конфліктів у педагогічному процесі: протириччя між вчителем та учнем, протириччя між учнями, протириччя між батьками та вчителями. Причини конфліктів у педагогічному процесі (вчитель не бере до уваги вікові та індивідуальні особливості дитини, негативне відношення до дітей, неповага до їх особистості, неспівпадання оцінки педагога і самооцінки учня, неспівпадання педагогічних впливів викладачів та батьків).

Робота психолога по профілактиці і вирішенню конфліктів у педагогічному процесі: підвищення психологічної культури всіх учасників педагогічного процесу; індивідуальна корекційна робота з педагогами і дітьми; навчання педагогічному спілкуванню; виховання у педагогів і учнів емпатії, рефлексії. Проведення тренінгів, рольових ігор, моделювання педагогічних ситуацій з наступним аналізом і формулюванням шляхів подолання конфліктів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1 модуль						
Тема 1. Конфлікт: загальні та особливі характеристики.	11	1	-	-	-	10
Тема 2. Динаміка конфлікту. Форми, результати і критерії завершення конфлікту.	12	1	1	-	-	10
Тема 3. Типологія і класифікація конфліктів. Причини і наслідки.	11	1	-	-	-	10
Тема 4. Внутрішньо особистісний конфлікт. Стилі поведінки особистості в конфліктах. Діяльність психолога по їх оптимізації.	14	1	1	-	-	12
Тема 5. Міжособистісні конфлікти: аналіз, попередження, вирішення конфліктів. Конфлікти в організаціях.	13	2	1	-	-	12
Тема 6. Сімейні конфлікти. Психологічна допомога в їх попередженні та вирішенні.	13	1	-	-	-	12
Тема 7. Конфлікти в педагогічній діяльності: аналіз, попередження, вирішення.	14	1	1	-	-	12
Разом за модуль	90	8	4	-	-	78
Разом за семестр	90	8	4	-	-	78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
1.	Динаміка конфлікту. Форми, результати і критерії завершення конфлікту. Типологія і класифікація конфліктів. Причини і наслідки.	1
2.	Внутрішньо особистісний конфлікт. Стилі поведінки особистості в конфліктах. Діяльність психолога по їх оптимізації.	1
3.	Міжособистісні конфлікти: аналіз, попередження, вирішення конфліктів. Конфлікти в організаціях.	1

4.	Конфлікти в педагогічній діяльності: аналіз, попередження, вирішення.	1
Разом		4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
1.	Конфлікт: загальні та особливі характеристики.	10
2.	Динаміка конфлікту. Форми, результати і критерії завершення конфлікту.	10
3.	Типологія і класифікація конфліктів. Причини і наслідки.	10
4.	Внутрішньо особистісний конфлікт. Стили поведінки особистості в конфліктах. Діяльність психолога по їх оптимізації.	12
5.	Міжособистісні конфлікти: аналіз, попередження, вирішення конфліктів. Конфлікти в організаціях.	12
6.	Сімейні конфлікти. Психологічна допомога в їх попередженні та вирішенні.	12
7.	Конфлікти в педагогічній діяльності: аналіз, попередження, вирішення.	12
Разом		78

Перелік питань до підсумкового контролю із дисципліни

«Психологія конфлікту»

1. Історичний розвиток психології конфліктів
2. Функції конфліктів
3. Види взаємодії в конфлікті
4. Охарактеризуйте предмет і об'єкт «психології конфліктів»
5. Типологія конфліктів
6. Дайте визначення поняття конфлікту
7. Взаємозв'язок психології конфліктів з іншими дисциплінами
8. Класифікація конфліктів за Козером
9. Фрустрація, як причина конфлікту
10. Конфлікт як психологічний феномен
11. Анатомія конфліктів
12. Характерні ознаки конфлікту
13. Категорії психології конфліктів
14. Теорії механізмів виникнення конфліктів
15. Наслідки конфліктів
16. Криза як причина конфлікту
17. Сучасні напрямки дослідження конфліктів в психології
18. Структура конфліктів
19. Стрес як причина конфлікту
20. Вітчизняний розвиток психології конфліктів
21. Характерні ознаки конфліктів
22. Напруженість як передумова виникнення конфлікту
23. Передумови виникнення конфліктів
24. Інцидент як причина конфлікту
25. Профілактика конфліктів
26. Міжособистісні конфлікти, проблеми вирішення
27. Основні методи вирішення конфліктів
28. Типи конфліктних особистостей
29. Життєвий цикл конфлікту
30. Динаміка конфліктів
31. Протиріччя як джерело конфліктів
32. Особистісні причини як джерело конфліктів
33. Організаційно-управлінські причини конфліктів
34. Маніпуляції як причина конфліктів
35. Основні методи профілактики конфліктів
36. Конфлікт і особистість

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Берн Е. Ігри, у які грають люди / Ерік Берн; пер. з англ. К. Меньшикової. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. – 256 с.
2. Ващенко І. В. Конфлікти: Сучасний план, проблеми та напрямки їх вирішення в органах внутрішніх справ. — Х.: ОВС, 2002. — 256 с.
3. Долинська Л. В. Психологія конфлікту / Л. В. Долинська, Л. П. Матяш-Заяц. – К.: Каравела, 2019. – 304 с.
4. Дуткевич Т. В. Загальна психологія / Т. В. Дуткевич. – Київ: Центр навчальної літератури, 2020. – 388 с.
5. Зарицька В. В. Психологія конфлікту: навч. посібн. / В. В. Зарицька. – Запоріжжя: Гельветика, 380. – 2019 с.
6. Зінчина О. Б. Конфліктологія: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2007. 164 с.
7. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2007. – 416 с.
8. Ложкін Г. В., Юрковський Е., Моначін І. Практикум з конфліктології. – Тернопіль: Воля, 2005. – 168 с.
9. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія: навчально-методичний посібник / Т. Ф. Матвійчук. – Львів : Вид-во «Галич-прес», 2018. - 76 с.
10. Начасв В. М. Конфліктологія. Навч. посіб. — К.: Центр навч. літ., 2004.— 198 с.
11. Партико Н. В. Психологія конфліктів / Н. В. Партико. – Л.: Львівська політехніка, 2019. – 132 с.
12. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
13. Психологія конфлікту: курс лекцій: Навчальний посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 112 с
14. Психологія конфлікту: Навчально-методичний посібник для підготовки магістрів усіх форм навчання / В. Я. Галаган, В. Ф. Орлов, О. М. Отич, О. О. Фурса. – К.: ДЕТУТ, 2008. – 422 с.
15. Психологія управління та конфліктологія: навчальний посібник для практичних та семінарських занять / А. В. Слободянюк, Н. О. Андрущенко. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 120 с.
16. Савчин М. В. Загальна психологія: навч. посібн. / М. В. Савчин. – Київ: Академія, 2020. – 344 с.
17. Технології робота організаційних психологів / За наук. ред. Л.М. Карамушки. – К.: ІНКОС, 2005. – 366 с.
18. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів: підручник / Є.Б. Тихомирова, С.Р. Постоловський. – К.: Університетська книга, 2023. – 240 с.